

Nr 75.

Ankom till riksdagens kansli den 16 december 1939 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående rätt för Konungen att meddela särskilda bestämmelser om riksbankens sedelutgivning och bankrörelse m. m.

I en den 15 december 1939 dagtecknad proposition, nr 95, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga följande

Förslag

till

Lag

angående rätt för Konungen att meddela särskilda bestämmelser om riksbankens sedelutgivning och bankrörelse m. m.

Härigenom förordnas som följer:

Vid krig eller krigsfara, vari riket befinner sig, eller eljest under utomordentliga, av krig föranledda förhållanden äger Konungen, på framställning av fullmäktige i riksbanken och efter hörande av fullmäktige i riksgäldskontoret, i fråga om riksbankens sedelutgivning och bankrörelse samt offentliggörande av riksbankens räkenskaper meddela av förhållandena påkallade bestämmelser att gälla i stället för vad därutinnan finnes stadgat i 9—14, 16, 17, 21, 24 och 27 §§ lagen den 30 juni 1934 (nr 437) för Sveriges riksbank.

Denna lag träder i kraft omedelbart och gäller till och med den 31 mars 1940. Bestämmelse, som med stöd av lagen meddelats, skall ej gälla längre än lagen äger giltighet.

Till grund för propositionen ligger ett av *fullmäktige i riksbanken* med skrivelse den 7 december 1939 till Kungl. Maj:t ingivet lagförslag, vilket överensstämmer med det i propositionen framlagda. I nämnda skrivelse ha fullmäktige anfört följande:

Med hänsyn till önskvärdheten av att riksbanken står beredd att möta de krav, som utvecklingen under den närmaste framtiden kan komma att medföra, men vilkas omfattning det i nuvarande krisläge icke är möjligt att bedöma, ha fullmäktige ansett det vara påkallat att undersöka behovet av en ändring av vissa bestämmelser i lagen för Sveriges riksbank. Fullmäktige hava härvid kommit till det resultatet, att ett flertal föreskrifter i riksbankslagen kunna komma att visa sig för snäva och skulle, om de strängt måste iakttagas, i vissa situationer hindra riksbanken från att bedriva sin rörelse på ändamålsenligt sätt och vidtaga de åtgärder, som kunde anses lämpliga. Då det härvid kan komma att röra sig om vitt skilda grenar av riksbankens verksamhetsområde, anse fullmäktige icke att en närmare precisering av de punkter, på vilka en ökad rörelsefrihet kan komma att krävas, kan eller bör eftersträvas. Fullmäktige vilja i stället föreslå, att den i en utomordentlig situation nödvändiga smidigheten i de bestämmelser, som reglera riksbankens verksamhet, åstadkommes genom en fullmaktslag, som under viss tid, förslagsvis till och med den 31 mars 1940, giver Konungen rätt att meddela av förhållandena påkallade bestämmelser att gälla i stället för riksbankslagens stadganden om riksbankens sedelutgivning och bankrörelse samt om räkenskapernas avslutande och offentliggörande. Dylik rätt skulle, i likhet med vad fallet är i fråga om ett flertal övriga krisåtgärder, tillkomma Konungen vid krig eller krigsfara, vari riket befinner sig, eller eljest under utomordentliga, av krig föranledda förhållanden. Förordnande enligt lagen skulle få meddelas på framställning av fullmäktige i riksbanken och efter hörande av fullmäktige i riksgäldskontoret.

Fullmäktige i riksgäldskontoret ha förklarat sig icke ha något att erinra mot bankofullmäktiges förslag.

Departementschefen har i ämnet anfört följande:

Även enligt min mening är det motiverat, att åtgärder vidtagas i syfte att möjliggöra en smidig anpassning av vissa av de bestämmelser, som reglera riksbankens verksamhet, efter sådana tidigare icke förutsedda förhållanden, med vilka man i nuvarande läge måste räkna. Med hänsyn till de skiftande utvecklingsmöjligheterna bör detta lämpligen ske genom en fullmaktslag, som giver Konungen rätt att meddela de från riksbankslagen avvikande bestämmelser, som kunna finnas påkallade. Mot fullmäktiges förslag i fråga om bemyndigandets omfattning liksom beträffande lagförslaget i övrigt har jag icke något att erinra.

Utskottet.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, får hemställa,

att riksdagen måtte bifalla Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 95.

Stockholm den 16 december 1939.

På första särskilda utskottets vägnar:

ANDERS RÅSTOCK.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit

från första kammaren: herrar *Gränebo, Åkerberg, Nilsson* i Malmö, *Eriksson* i Ljusdal, *Gustafsson* i Benestad, *Lindström, Berling, André, Sjödahl, Mannerskantz* och *Öman*; samt

från andra kammaren: herrar *Råstock, Eriksson* i Stockholm, *Björklund, Svensson* i Grönvik, *Olsson* i Gävle, *Anderson* i Norrköping, *Andersson* i Löbbo, *Carlström* i Södergården, *Lundell, Bergström* i Hälsingborg, *Andersson* i Dunker och *Gustavson* i Västerås.
